

Verksamhetsberättelse

Riksförbundet VISIR

År 2023

Antagen av styrelsen 2024-02-05

Riksförbundet VISIR, Hälsans Hus, Fjällgatan 23 B, 116 28 Stockholm
Telefon 08-591 282 11, e-post visir@telia.com
Organisationsnummer 802005-7058
www.visominteroker.se, Facebook.com/visominteroker

Riksförbundet VISIR

VISIR -Vi Som Inte Röker- är en ideell, politisk och religiös obunden organisation som bildades 1974. VISIR arbetar för ett tobaks- och nikotinfritt samhälle och arbetar genom kunskapsspridning, erfarenhetsutbyte, personlig påverkan och opinionsbildning. VISIR har bedrivit insatser inom följande områden:

- Opinionsbildande insatser via debattartiklar, föreläsningar och sociala medier
- Uppmärksammat Tobaksindustrins miljöpåverkan
- Riktade insatser till grupper som röker mest
- Riktade insatser till barn och unga
- Medverkar till att skapa fler rökfria miljöer
- Ger ut tidningen VISIR Aktuellt 3 nr/år, varav nr 3 är ett dubbelnummer
- Samarbetar med kommuner, regioner, myndigheter och organisationer
- Verkar för Tobacco Endgame – Rökfritt Sverige 2025
- Är remissinstans

Sammanfattning

Tobaksbruket är vårt enskilt största folkhälsoproblem som går att förebygga. Det tobakspreventiva arbetet är en förutsättning för jämlik hälsa och ett minskat nikotinbruk och tobaksbruk. Arbetet har bedrivits kontinuerligt, långsiktigt och målgrupps inriktat.

VISIRs verksamhet baseras på forskning och beprövad erfarenhet. Verksamheten knyter an till Folkhälsomyndighetens uppdrag, Nationella folkhälsopolitikens målområde 11, Tobakskonventionen artiklarna 5.3, 8 och 14, Barnkonventionen och nationella ANDTS-strategin. Riksförbundet VISIR samverkar med beslutsfattare, myndigheter och organisationer.

VISIR har vid årsskiftet 353 medlemmar, 77 familjemedlemmar och 10 organisationer fördelade över landet.

Betald artikel ” *Vitt snus ungdomars nya väg in i nikotinberoende*” var införd i SvD bilaga Hjärta, Lunga & Kärl i december 2023, fanns även digitalt på hälsa.se och facebook.

VISIR är remissinstans och har avgett synpunkter på remiss S2023/01284 ” *Genomförande av nya krav på upphettade tobaksvaror*”.

VISIR har deltagit i nätverksmöten med Svenska NCD-nätverket (Non communicable diseases), TPLR (Tobaksprevention i Kommuner och Regioner), Tobaksfakta, Yrkesföreningar mot Tobak (YMT), C.A.N och Cancerfonden.

VISIR bedriver sedan år 2015 insatser kring rökfri ramadan i Stockholm och Göteborg.

VISIR har producerat rapport om ” *Rökfria bostäder*” och ” *Störande rökning*” www.visominteroker.se

Under året har föreläsning om tobaksindustrins miljöpåverkan och nya nikotinprodukter genomförts på LUFT-konferensen, samt på ENSP European Conference On Tobacco Control i Florens.

VISIR deltog på ANDTS-konferensen Förebygg.nu i Göteborg med bemannad monter.

Planering inför Riksförbundet VISIR 50 årsjubileum har påbörjats.

Förbundsstyrelsen 2023

Förbundsstyrelsen är en ideellt arbetande styrelse och har under 2023 bestått av:
ordförande Agneta Alderstig Göteborg, vice ordförande Niclas Malmberg Uppsala,
sekreterare Brith-Marie Delander Viken, kassör Eva Hedström Stockholm
Ledamöter: Arvid Öhlin Stockholm, Gert Essle Göteborg, Ingrid Edvardsson Aurin Växjö, Marie-Louise Hänel Sandström Göteborg, Suzanne Bengtsson Stockholm, Karin Sundin Örebro, Ulrika Westerlund Stockholm, Dan Hovskär Falköping, Pär Hommerberg Stockholm.
Ersättare: Gudrun Brunegård Vimmerby
Revisorer: Gunnar Ek Göteborg och Ingvar Andersson Kalmar.
Revisorssuppleant: Ulf H Andersson Stockholm
Valberedning: Olle Sjögren Stockholm invaldes av styrelsen i december.

Förbundsmöte söndagen den 19 mars 2023

Riksförbundet VISIR hade digitalt förbundsmöte söndagen den 19 mars 2023. Det var 25 medlemmar som deltog. Mötet valde Agneta Alderstig till förbundsordförande på ett år. Ett konstituerande möte hölls direkt efter förbundsmötet.

Firmateknare är Agneta Alderstig och Niclas Malmberg var för sig alternativt Eva Hedström och Agneta Alderstig i förening.

Förbundsstyrelsens möten 2023

Förbundsstyrelsen har under året haft sex protokollförda digitala möten och ett planeringsmöte i september i Stockholm.
Telefonmöten har genomförts med presidium och arbetsgrupper för webbplats, rökfria flerfamiljshus och rökfri ramadan.

Riksförbundets kansli

Riksförbundet har sitt kansli i Hälsans Hus, Fjällgatan 23 B i Stockholm. Åsa Malmberg är arvoderad kanslist på cirka åtta timmar per vecka. Arbetet består av allmänna kontorsgöromål och medlemsregister. Ledning och övriga arbetsuppgifter fördelas på styrelseledamöter. Kansliets telefon är kopplad till ordförandens telefon.

Medlemsstatistik

Den 31 december 2023 hade VISIR 353 medlemmar fördelat på följande kategorier:

- Familjemedlemmar 77 personer
- Ungdomsmedlemmar 4 personer
- Ständiga medlemmar 74 personer
- Hedersmedlemmar 8 personer
- Organisationer 10

Medlemskapet är fördelat lika mellan kvinnor och män. Flest medlemmar i fallande ordning finns i regionerna: Stockholm, Västra Götaland, Skåne, Uppsala och Östergötland.

Under 2023 har ett antal nya medlemmar tillkommit och några medlemmar har av sagt sig medlemskapet. Den vanligaste orsaken till att medlemskapet avslutas är försämrad ekonomi eller att medlem avlider.

Finansiering

VISIR finansierades av medlemsavgifter, Folkhälsomyndighetens organisationsbidrag och gåvor.

Åtterrapporering av organisationsbidrag 2022 redovisades till Folkhälsomyndigheten våren 2023 och godkändes.

Ansökan om organisationsbidrag för tobakspreventiv verksamhet 2024 skickades in hösten 2023 till Folkhälsomyndigheten. Besked om beviljat organisationsbidrag för 2024 lämnas i januari 2024.

Verksamheten 2023

VISIRS verksamhet har formulerats utifrån fyra övergripande verksamhetsmål. De fyra långsiktiga huvudmålen är:

- Främja rökfria miljöer
- Förebygga nikotin- och tobaksbruk
- Främja rökstopp i särskilt utsatta grupper
- Tobaksindustrins miljöpåverkan

Främja rökfria miljöer

VISIR har sedan 2010 arbetat för rätten till en rökfri bostad, balkong och loftgång. VISIR har producerat foldern "*Passiv rökning dödar*" som stöd för personer som utsätts för tobaksrök. Foldern kan beställas från kansliet eller laddas ner från webbsidan visominteroker.se.

Rökfria flerfamiljshus

Många hör av sig till VISIR som besväras av rökande grannar. Ofta har de redan haft en dialog med grannen och fastighetsägaren utan någon åtgärd.

Under året har VISIRs arbetsgrupp fortsatt kartläggning av förekomsten av rökfria flerfamiljshus i landet och grannars besvär av tobaksrök. Arbetet har skett genom sökning på internet, mejl och telefonsamtal till allmännyttiga bostadsföretag. Arbetsgruppen har också sammanställt råd till hyresgäster, aktuell lagstiftning och rättsfall. En rapport publicerades 2023. Rapport och råd till hyresgäster kan laddas ner från webbsidan visominteroker.se

Rökfri arbetstid

Många av landets kommuner och regioner har infört rökfri/tobaksfri arbetstid. Rökning på skolgårdar har enligt lag varit förbjudet sedan år 1994 men trots detta röks det fortfarande på skolgårdar.

Inom den gemensamma kampanjen "Lagar för alla barns framtid" arbetar VISIR för en nikotin- och tobaksfri skoltid för elever.

Förebygga nikotin- och tobaksbruk

Att förebygga nikotinbruk och tobaksbruk är att påverka attityder och normer samt att minska efterfrågan och tillgängligheten på tobaks- och nikotinprodukter i butiker och på nätet. Användning av e-cigarett och vitt snus har ökat stort främst bland unga. Nya produkter marknadsförs som tobaksfria trots att de innehåller höga halter av nikotin som ofta utvinns genom tobaksplantan.

Kampanjen Lagar för alla barns framtid

Rökningen i Sverige fortsätter att minska men bland unga ökar användandet av e-cigarett och vitt snus. Det visar den senaste statistiken från Folkhälsomyndigheten och C.A.N. Denna utveckling måste stoppas för att värna om barns rätt till frihet från nikotin och tobak.

VISIR deltar i gemensamma kampanjen "Lagar för alla barns framtid", som syftar till att uppmärksamma politiker och allmänhet på hur viktigt det är att säga nej till nikotinberoende. Kampanjens mål är att utvidga tobakslagstiftning och skydda kommande generationer mot tobaksindustrins manipulativa metoder. Kampanjmaterial och filmer för Youtube har producerats. VISIR deltar i kampanjgruppen och marknadsför kampanjen i tidningen VISIR Aktuellt, sociala medier och på vår hemsida visominteroker.se.

<https://tobaksfakta.se/kategori/tobaksfritt-sverige/lagstiftning-i-sverige-och-eu/kampanj-lagar-for-alla-barns-framtid/>

Främja rökstopp i särskilt utsatta grupper

Rökfri Ramadan

Rökning är ett stort hälsoproblem som bidrar till ojämlikhet i hälsa. Det finns stora skillnader i tobaksbruk mellan olika grupper i samhället.

Ramadanperioden, när man inte äter, dricker eller använder tobak under dygnets ljusa timmar, är ett bra tillfälle att öka kunskapen om tobak och att erbjuda råd och stöd att sluta röka. Religionen blir en arbetsmetod när koranen uppmanar "Var rädd om din hälsa". Insatser mot rökning under ramadan initierades 2015 av VISIR. Ramadanperioden inföll den 22 mars till 20 april 2023.

Det finns en väletablerad samverkan mellan VISIR, stadsdelsförvaltningar i Stockholm, Göteborgs stad, Göteborgs Moské, Göteborgs unga muslimer (GUM), Moskées i Stockholm och på Södermalm, Sluta-Röka-Linjen samt Angereds Närsjukhus.

Under 2023 genomfördes en föreläsning för ett 100-tal ungdomar i Göteborgs Moskén om vitt snus, e-cigarett, vattenpipa och miljö. Föreläsningen avslutades med Quiss och sex frågor.

Ett Ramadanblad togs fram med information om nikotin, vattenpipa och sluta röka stöd på språken svenska, arabiska och somaliska producerades. Kan laddas ner från webbsida visominteroker.se

Inlägg gjordes i sociala medier och föreläsning för imamer och personal genomfördes i Stockholm.

VISIR producerade en poster tillsammans med Göteborg stad och Angereds Närsjukhus kring arbetet med Rökfri Ramadan som presenterades på LUFT-konferensen i Linköping.

Fontänhusen - minskad rökning för personer med psykisk ohälsa

En av de grupper i samhället som röker mest är personer med psykisk ohälsa. Sveriges Fontänhus bedriver dagverksamhet för personer med psykisk ohälsa. Agneta Alderstig ingår i Fontänhuset Göteborgs styrelse och "pratar" tobak och nikotinprodukter med medlemmar och anställda.

Tobaksindustrins miljöpåverkan

Under året har vice ordförande i VISIR föreläst om tobaksindustrins miljöpåverkan och nya nikotinprodukter vid LUFT-konferensen i Linköping, samt vid ENSP European Conference on Tobacco Control i oktober 2023.

Rapporten "*Tobaksindustrins miljöpåverkan – en genomgång av forskningsläget 2020*". Rapporten har översatt till engelska och publicerades 2021.

Rapporterna kan laddas ner från webbsidan visominteroker.se.

Nätverk/samarbetspartners

VISIR är representerat i olika organisationer, nätverk och styrelser. Det är väsentligt för att kunna följa utveckling av tobaksprevention, ny forskning och nya trender.

Tobaksfakta - oberoende Tankesmedja: Tobacco Endgame – Rökfritt Sverige 2025. En arbetsgrupp har sett över ny målformulering för tobaksarbetet efter år 2025. VISIR samverkar med Tobaksfakta och deras 16 medlemsorganisationer i nätverksmöten, arbetsgrupper och styrelse.

Tobaksfakta: Ordförande och vice ordförande ingår i Tobaksfakta styrelse.

Tobaksprevention i Väst: Sedan 2015 har VISIR drivit Regional Tobacco Endgame grupp i Västra Götaland. Namnet har ändrats till *Tobaksprevention i Väst* för att bättre belysa och engagera tobakspreventiva enheter i Göteborgs stad och Västra Götaland. Nätverket träffas fem gånger per år. Temadagen "*Barn och unga och tobak*" arrangerades i Göteborg i september där bland annat VISIRs ledamot Ingrid Edvardsson Aurin föreläste om "*Fimpar du-Fimpar jag – Av unga för unga!*"

Tobaksprevention i landsting och region – TPLR: Nationella nätverket för Tobaksprevention i regioner (TPLR) tillkom i början av 1990-talet och består av kontaktperson från regioner, Göteborgs

stad samt ordförande i VISIR, YMT och Tobaksfakta. TPLR har ett möte per år där ordförande i VISIR medverkar.

Svenska NCD-nätverket: VISIR deltar på nätverksmöten med svenska NCD-nätverket (Non Communicable Diseases). Nätverket består av ett 20-tal organisationer som på olika sätt arbetar med levnadsvanor och ohälsa. Agneta Alderstig, Suzanne Bengtsson och Ingrid Edvardsson Aurin har deltagit på nätverkets digitala möten. En utveckling av arbetet pågår.

C.A.N- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: är ett nationellt kompetenscentrum med undersökningar, forskning och kunskapshöjande insatser om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. VISIR är sedan 2020 medlem i CAN. Agneta Alderstig ingår i CANs styrelse och har deltagit på två nätverksträffar.

Cancerfonden: VISIR är en av 28 huvudmän i Cancerfonden. Ordföranden ingår i huvudmannagruppen. Samarbetar med Lisa Lennartsdotter Ernmann, sakkunnig i tobak och miljö.

Yrkesföreningar mot Tobak (YMT): Yrkesföreningar mot Tobak består av fem yrkesföreningar (lärare, läkare, sjuksköterskor, tandläkare, psykologer). VISIR har samarbete, erfarenhetsutbyte och kontinuerlig kontakt med föreningarna. YMTs Nyhetsbrev vidarebefordras till styrelseledamöterna.

Informationskanaler/ sociala medier

Tidningen VISIR Aktuellt

Tidningen VISIR Aktuellt speglar genom reportage och aktuella inlägg förbundets arbete och nya forskningsrön. VISIR Aktuellt utkommer med tre nummer per år varav ett är dubbelnummer. Tidningen trycks i 700 exemplar. Tidningen skickas per post till medlemmar över 20 år. Tidningen sprids digitalt till olika nätverk och kan laddas ner från www.visominteroker.se.

Redaktör och ansvarig utgivare är Arne Stråby. Företaget Myntadesign i Uppsala ansvarar för layout.

Webbsida

Uppdatering sker kontinuerligt av webbsidan www.visominteroker.se. Här kan foldrar/broschyrer/rapporter laddas ner kostnadsfritt.

Sociala medier

VISIR finns på facebook och Instagram. År 2023 hade VISIR 912 följare och 909 som gillade facebooksidan. Många delar VISIRs inlägg på egen tidslinje www.facebook.com/visominteroker.

Informationsmaterial från Riksförbundet VISIR

VISIR har 2023 producerat material som kan laddas ner från www.visominteroker.se eller beställas kostnadsfritt från kansliet. Följande material har producerats:

- Tidningen VISIR Aktuellt tre nummer varav ett nummer är ett dubbelnummer
- *Ramadanblad med information och budskap om sluta röka på olika språk*
- Postern: *Ramadan – ett bra tillfälle att sluta röka*
- Rapport: *Undersökning av rökfria bostäder år 2021 – 2022 och Störande rökning*

Tidigare publicerat material kan erhållas kostnadsfritt från kansliet eller laddas ner från webbsida:

- Broschyren *”Reglera allt Nikotin-oavsett form” publicerad 2022*
- Broschyren *”Vad är vitt snus och varför är det farligt” publicerad 2022*
- A5-kortet/affisch *”Säg farväl till fimp & prilla” publicerad 2021.*
- Rapporten *”Tobaksindustrins miljöpåverkan – en genomgång av forskningsläget 2020”* samt engelsk översättning publicerad 2021.
- Ramadanblad med olika bönetider och budskap på svenska, arabiska och somaliska
- Informationskort *”Covid-19 pandemin och rökning”* publicerad 2020.
- Foldern *”Första blosset och du kan vara FAST”* samt engelsk översättning, publicerad 2020.
- Häftet *”VISIR-klubben – häftet innehåller en samling idéer, förslag och tankar om ett tobaksfritt Sverige från de ungas perspektiv”* publicerad 2020.
- Foldern *”Passiv rökning dödar”* publicerad 2019.
- Foldern *”Tobakstillverkning dödar - Från tobaksplantan till fimpen på marken. Negativ miljöpåverkan i hela kedjan”* publicerad 2019.

Boken *”Tobakspesten, lungcancerproducenterna och Frihetsförbundet VISIR”* publicerad 2014.

Boken finns att köpa på <https://www.adlibris.com/se/bok/tobakspesten-lungcancerproducenterna-och-frihetsforbundet-visir-9789198181708>

Opinionsbildning

Pressmeddelande/Debattartiklar/Remisser

Pressmeddelande: De europeiska organisationerna European Network for Smoking and Tobacco Prevention och No Fumadores har tillsammans med organisationer från 15 europeiska länder initierat ett EU-projekt för att samla in en miljon röster för en tobaksfri generation och ett tobaksfritt Europa. Ett pressmeddelande från svenska organisationer publicerades den 26 januari 2023 och var undertecknat bland annat av Riksförbundet VISIR *”En miljon röster för en tobaksfri generation och ett tobaksfritt Europa”*.

Öppet brev: VISIR har uppmärksammat en utbredd användning av cigaretter och snus i SVT. VISIR skrev ett öppet brev till SVT *”Sveriges television bör sluta locka nya barn och ungdomar att börja röka”* 2023-01-30. Serien Älska mig är ett exempel där rökning romantiseras och normaliseras. Inte ens i programmet Fångad av tjejsnuset - som uppfattas som en dokumentär om problemet med tobaksmissbruk - lyckas Sveriges television ge en tydlig bild av tobakens skadeverkningar, den

slutsats många drar av programmet är att så länge som man inte snusar för mycket är det ok. Resultatet blev att Sveriges television tackade för brevet i ett mejl.

Debattartikel: VISIR följde upp brevet med debattartikeln ”*Varför går SVT tobaksindustrins ärende?*”. Införd i Altinget maj 2023.

Remissvar

VISIR har bjudits in och har avgett yttrande på remissvaret ”*Genomförande av nya krav på upphettade tobaksvaror*” Diarienummer S2023/01284

VISIRs kontaktpersoner

Riksförbundet VISIR har följande kontaktpersoner i landet:

VISIR Stockholm/Uppsala/Rimbo: Kontaktperson Yvonne Berling, Rimbo.

VISIR Gotland: Kontaktperson Ingegerd Alstermark, Visby.

VISIR Göteborg: Kontaktperson Gert Essle, Göteborg

Förbundsstyrelsens slutord

VISIR har uppfyllt verksamhetens mål. VISIR har bedrivit målgruppsinriktade insatser och genom omvärldsbevakning blivit medveten om vikten av att koppla miljö, cannabis och nikotin med tobak. VISIR uppmärksammar också att fler ”tobaksfria” produkter innehåller nikotin och att olika smaktillsatser lockar unga att börja röka och snusa.

Förbundsstyrelsen ser allvarliga tendenser i samhället och i omvärlden att drogliberala värderingar ökar, vilket kan leda till att tobaksbruket ersätts med andra ”tobaksfria” nikotinprodukter som till exempel vitt snus. Alarmerande är att ungdomars inställning till droger har blivit allt mer tillåtande. Att reducera det opinionsbildande arbetet mot rökning till att enbart omfatta tobak är begränsande, inte minst som samhällsdebatten i allt mindre omfattning handlar om rökning, samtidigt som debatten kring miljö, tobaksfria produkter, nikotin, vitt snus, e-cigarettor och smaktillsatser har skjutit fart de senaste åren.

Stockholm den 5 februari 2024

Agneta Alderstig
ordförande

Niclas Malmberg
vice ordförande

Eva Hedström
kassör

Brith-Marie Delander
sekreterare

Arvid Öhlin
ledamot

Gert Essle
ledamot

Suzanne Bengtsson
ledamot

Ingrid Edvardsson Aurin
ledamot

Marie-Louise Hänel Sandström
ledamot

Pär Hommerberg
ledamot

Karin Sundin
ledamot

Ulrika Westerlund
ledamot